

(/)

🏠 (/) > Lokalhistorie (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie>)

> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Fra Ribe Amt 2025

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/fritz-bolle-gestapochef-i-aalborg-1944-1945>)

Fra Ribe Amt 2025

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 371

Del artikel: **f** (<https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/fra-ribe-amt-2025>) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/fra-ribe-amt-2025)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/fra-ribe-amt-2025](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/fra-ribe-amt-2025)) **in**

([https://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-](https://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/fra-ribe-amt-2025&title=)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/fra-ribe-amt-2025&title=](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/fra-ribe-amt-2025&title=))

Fra Ribe Amt 2025

Historisk Samfund for Ribe amt. 160 sider illustreret

Af *Per Ole Schovsbo*

Arkæologerne Anne-Mette Jørgensen, Martin Egelund Poulsen og Lars Grundvad fra Moesgård museum og Museet på Sønderkov, fortæller om arkæologiske undersøgelser af en mindre bebyggelse ved Gejsing mellem Kolding og Esbjerg. Den fremkom både ved undersøgelser før anlæggelsen af motorvej E 20 i 1990'erne og i 2020 ved anlæggelsen af en stor naturgasledning (Baltic Pipe). På grund af tolkningen og dateringen af fundmaterialet og bygningssporene, ses en kontinuerlig bebyggelse på stedet fra vikingetid og ind i 14. årh., der formentlig er opgivet på grund af Den sorte Død, der netop rasede i Danmark fra midten af 1300-tallet. Fund af våbendele antyder kontakt med et adelsmiljø.

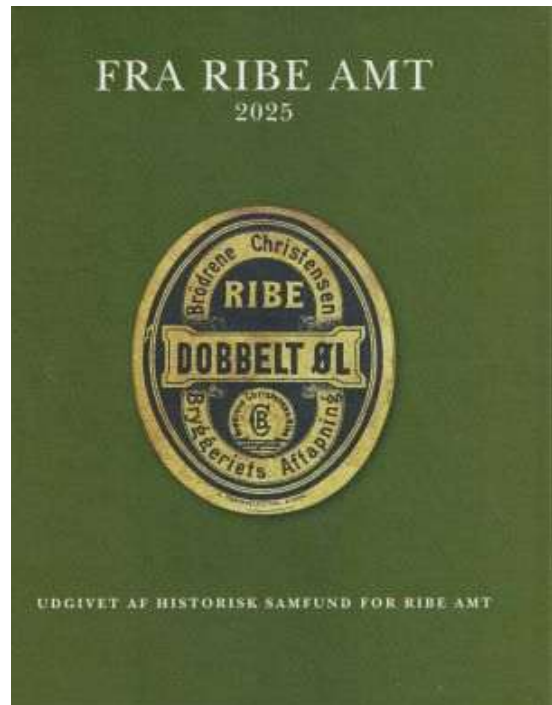
Cand.jur. Carsten Michaël de Teilmann Hald skriver om godsejer, etatsråd Andreas Charles Teilmann til Nørholm, Lunderup og Agerkrog I (1723-1790), der kom fra en teglværks- og købmandsfamilie i Ribe. Et stort kildemateriale og forfatterskab gør det muligt at følge hans liv og virke, skriver forfatteren. Teilmann gjorde sig bemærket både som teolog, jurist, gods- og teglværksejer. Sammen med sine brødre kunne han købe et adelspatent i 1751, fordi faderen havde været en velmeriteret amtmand i Ribe i mange år. Det er en veldokumenteret artikel, der samler mange spændende tråde mellem flere hovedgårde i landsdelen.

Forfatter Søren Mulvad fortæller om ølbryggere i Ribe der – ligesom i andre dele af landet – levede højt på, at øl var mere sundt end det befængte drikkevand fra brønde og pumper, fordi det havde gennemgået en varmebehandling i løbet af brygningen. Det var vanskeligt at transportere øl over længere afstande på de dårlige veje, og derfor var der små bryggerier i alle provins- og stationsbyer, ud over de mange hjemmebryggerier på gårdene. Artiklen gennemgår de forskellige ølsorter og deres danske historie, hvorefter der følger en oversigt over bryggere i Ribe gennem tiderne, der er optalt efter dagbladsannoncer, folketællinger og mange andre kilder. De er alle afløst af det moderne og gæve Ribe Bryghuse fra 2006. Det er en velillustreret artikel med fine henvisninger ikke mindst til nutidens Ribe Bryghus og dets serveringssted Café Remisen, hvortil veteranjernbanen bringer kunder fra Esbjerg!

Professor emeritus Niels Windfeld Lund skriver om et sørøveri i farvandet mellem Sverige og Danmark i 1823, hvor jagten "fru Mette" af Nordby på Fanø blev bordet af svenskere fra skærgården ved Göteborg. Besætningen blev dræbt og svenskerne tog det meste af lasten, surrede roret og lod jagten drive for fulde sejl, hvorhen den ville. Svenskernes baggrund var nedgang i fiskeriet og smugleriet (!), så de var desperate efter en god fangst. Vi får fortalt både de danske og svenske sømænds sociale og familiære forhold og de voldsomme begivenheder på "Fru Mette". Forbrydelsen blev opklaret og pådømt af de svenske myndigheder. De efterladte i Danmark fik tilsendte de afdødes ejendele og arvesagerne blev afklaret af skifteretten 1½ år senere.

Museumsinspektør Mikkel Kirkedahl Nielsen skriver om søstre til den berømte Jacob A. Riis (1849-1914), der som fotograf, forfatter og foredragsholder fik stor betydning for socialpolitikken i USA. Lillesøsteren Sofie Tarp har forfatteren biograferet i en anden artikel, mens Emma Reinsholm (1853-1938, der egentlig var deres kusine, er denne artikels hovedperson. Hun blev tidligt forældreløs og som fem-årig optaget som plejebarn af Jacob Riis' forældre. Siden blev Emma privatlærerinde på Nathalie Zahles kursus i København og kom tilbage til Ribe i 1880, hvor hun 1892 blev leder af børneasylet i Puggårdsgade og gik på pension i 1907. Emma var en meget initiativrig samfundsborger i Ribe og var tæt knyttet til broderen Jacob i USA, ligesom søsteren Sofie.

Seniorforsker Christian Larsen fortæller om lærerindernes indtog i Ribe Amt. Vi møder udvalgte lærerinder i de første tre generationer af undervisere i perioden 1867-1897. Artiklen er velskrevet og fører læseren sikkert ind i skoleverdenens udvikling med vægt på lærerindernes forskellige vilkår i by og på land i sidste halvdel af det 19. årh. Kvinderne måtte oprindeligt kun undervise i privatskoler og i

håndgerning i landsbyskolerne om vinteren og i pogeskolerne (folkeskolernes indskoling) i byerne. Derfor havde de som regel ingen læreruddannelse. Nå de blev gift, opgav de jo alligevel deres lærergerning, fordi gifte koner ikke burde arbejde uden for hjemmet. Folkeskolerne i byerne og landsbyskolerne havde seminarieuddannede lærere, der indtil 1867 kun var mænd. De har kunnet uddanne sig på seminarium i Danmark siden 1791. Efter 1867 måtte også seminarieuddannede kvinder undervise i blandede klasser i Folkeskolen, selvom de først fik adgang til offentlige seminarier i 1919. Indtil da blev de uddannet på private seminarier, fx Natalie Zahles kvindeseminarium i København, der blev etableret i 1860. Op mod vor tid blev kvinderne mere og mere synlige i den danske folkeskole og udgør nu ca. 70% af alle lærere.

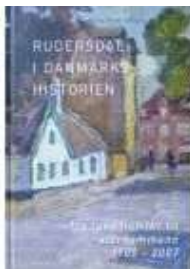
Næstformand for Historisk Samfund for Ribe Amt, Mogens Hansen, runder årbogens artikler af med en nekrolog over Jørgen Dieckmann Rasmussen (1954-2024), der var leder af Byhistorisk Arkiv i Esbjerg og i en årrække også formand for Historisk Samfund for Ribe Amt. Resten af årbogen bringer 2025-nyt om Historisk Samfund for Ribe Amt.

Den fine lille årbog, der er redigeret af museumsinspektør Mariann Plov, udmærker sig ved at mangle noget så grundlæggende som en indholdsfortegnelse. Til gengæld er der et ret omfattende register over årbogens forfattere og de i artiklerne omtalte personer og steder, sikkert til stor glæde for lokalhistorikere og slægtsforskere. Vi andre, der ikke bor i det tidligere Ribe amt, mangler et oversigtskort med markering af de lokaliteter, der er omtalt i artiklerne. Når det er sagt, er det en velredigeret årbog med mange spændende artikler og illustrationer, der har stor almen interesse. Det er en årbog der rækker langt ud over Ribe Amt.

[Historie-online.dk, den 28. januar 2026]

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/fritz-bolle-gestapochef-i-aalborg-1944-1945>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

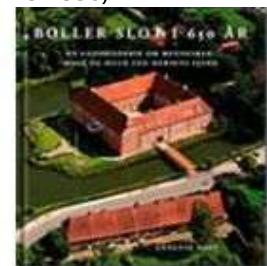
RUDERSDAL I DANMARKSHISTORIEN

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/rudersdal-i-danmarkshistorien>)

KØBSTADENS METAMORFOSE

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/koebstadens-metamorfose>)

BOLLER SLOT I 650 ÅR

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/boller-slot-i-650-aar>)